

Hürriyet

iz bırakanlar

Hürriyet Gazetesi ile birlikte 400.000 TL

turgut özal

turgut ÖZAL

4

MALATYALI ÖZAL

6

ÖĞRENCİLİK YILLARI
VE ASKERLİK

7

SİYASETE BAŞLANGIÇ
ÖZALLAR YURDIŞINDA

8

TEKRAR TÜRKİYE

9

12 EYLÜL DÖNEMİ
ANAVATAN'IN
İKTİDAR YILLARI

11

SİVİL DARBE
VE İKİNCİ ÖZAL DÖNEMİ

13

İLK SİVİL CUMHURBAŞKANI

14

ÖZAL AİLESİ

Hürriyet

iz bırakanlar

Yayıncı: Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş.

İmtiyaz Hakkı Sahibi: Mehmet Ali Yalçındağ

Yayın Yönetmeni: Hulusi Oran

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Hasan Kılıç

Sanat Yönetmeni: Mustafa Can

Genel Koordinasyon: Pınar Demiral

Basım Yeri: Boyut Matbaacılık A.Ş. Tel: (0212) 629 53 00

Hürriyet ile birlikte 400.000 TL

turgut ÖZAL

12 Eylül döneminden önce ekonomide, sonra da hem ekonomide hem politikada belirleyici bir biçimde varolmuş, çalışma tarzı ve uygulamaları ile ülkede en uç yorumlara hedef olmuş, kimilerine göre Türkiye'ye çağ atlatmış, kimilerine göre ise toplumsal ve kültürel değerleri erezyona uğratmış, ama tüm yorumlara karşın statükoyu reddetmiş, klasik devlet adamı çizgisinin ötesinde yaşamış bir politikacı ve ilk sivil cumhurbaşkanı.

MALATYALI ÖZAL

Turgut Özal, Malatya'nın eski ailelerinden Cinlioğlu sülalesine mensuptur. Banka memuru Mehmed Sıddık ve ilkökul öğretmeni Hafize Hanım'ın ilk çocukları olarak 13 Ekim 1927'de Malatya'da dünyaya geldi. Kendisinden bir buçuk yıl sonra da kardeşi Korkut

Turgut ve Semra Özal

Özal Ailesi

Kardeşi Korkut Özal

Kardeşi Bozkurt Özal

doğdu. Babasının memuriyeti nedeniyle ilk ve orta öğrenimini yurdun değişik yerlerinde tamamladı. Turgut Özal daha dört yaşında iken babası Bilecik'in Söğüt ilçesine Ziraat Bankası müdürü olarak atanınca aile buraya taşındı.

Turgut Özal ilkokula burada başladı ve üçüncü sınıfı bitirdiği yıl aile Silifke'ye taşındı. Silifke'de ilkokulu bitirdi ve aile o yıl Mardin'e taşındı. O yıllarda ısrarla pilot olmak istiyordu. O zamanlar pilotluk için asker olmak gerekiyordu. Fakat Silifke'de geçirdiği bir kaza onun bu hayallerini daha en başından yıktı. Bindirdiği eşeğin üzerinden semer kaymış ve dirseği kırılmıştı. Bu, kolunun biraz kısa kalmasına sebep olmuş ve böylece pilotluk hayalleri suya düşmüştü. Mardin'deki ortaokul yıllarından sonra burada lise olmaması nedeniyle babası tayinini istedi. Bunun üzerine aile Kayseri'ye taşındı. Hafize Hanım, oğlunun ya Kabataş Lisesi'nde ya da Konya Lisesi'nde okumasını istiyordu. Her iki okul da paralıydı

ve yatılı okuması gerekiyordu. Böylece Özal, 25 lira daha ucuz olan Konya Lisesi'ne verildi. Bu arada ortanca kardeşi Korkut da ortaokulu bitirdi. Ailenin maddi durumu her iki çocuğu da paralı yatılı okutacak durumda değildi. Ancak buna bir çözüm yolu bulundu. Dayıları Süleyman Doğan'ın Malatya'da bir evleri vardı ve iki kardeş de belli bir kira karşılığında buraya yerleştirildi. Yeğenleri Hüs-nü Doğan da yanlarında kalacaktı. Aile sonunda tekrar Kayseri'de buluşacaktır. Turgut Özal liseyi Kayseri'de 1945 yılında bitirir. Turgut Özal girdiği üç fakültenin de sınavlarını başarır. Bunların arasından İTÜ Elektrik Mühendisliği'ni seçer. Okulda burs almaya başlayınca artık ailesine yük olmaya-caktı. Özal ailesi CHP'nin tek parti yönetimine sempatiyle bakmıyordu; ve onunla bütünleşememişti. O yıllarda başka parti de yoktu ama 1946 yılında Demokrat Parti ilk serbest seçimlere katılınca yönleri artık belirlenmiş oldu.

ÖĞRENCİLİK YILLARI VE ASKERLİK

İstanbul Teknik Üniversitesi'nde okurken kardeşiyle beraber öğrenci hareketlerinde muhafazakâr saflarda mücadele eder. Talebe Birliği'nde, önce pek ilgilenmemesine rağmen, sonra çok aktif olur. O yıllarda Türk Kültür Ocağı diye bir dernek vardır ve zaman zaman bu derneğe giderlerdi. Daha sonra, kardeşi Turgut Özal'la birlikte, "Anadolu'nun bağrından kopanlara İstanbul'u Tanıtma Kulübü"nü kurdu. 1940'lı yılların o insan hak ve hürriyetleri açısından sıkıntılı günlerinde, Mareşal Fevzi Çakmak'ın cenaze töreni onun, en önemli olayıydı. Fevzi Çakmak'ın İslami usullere göre gömülmesi ve vatandaşın omuzlarında taşınması konusunda aktif rol oynamıştı. Turgut Özal, 1950 yılında üniversiteden mezun oldu. Okulu bitirdiği yıl Ankara Elektrik İşleri Etüd İdaresi'nde mühendis olarak çalışmaya başladı. Burada Süley-

man Demirel'le beraber çalışmışlardı ve aralarında yakın bir dostluk başlamıştı. Önce daire başkanını ardından da genel müdür muavinliğine getirildi. Bu arada Ayhan Hanım'la ilk evliliğini yaptı. Fakat bu evlilik yürümedi. 1952 yılında sona eren bu evlilikten sonra, çalıştığı işyerinde daktilocu olarak görev yapan Semra Hanım'la evlendi. Özal'ın bu evlilikten 3 çocuğu oldu. Turgut Özal yaptığı bu evlilikten

hemen sonra Amerika'ya gönderildi. Döndüğünde Elektrik İşleri Etüd İdaresi'nde Genel Direktör Teknik Müşaviri olarak tekrar göreve başladı. 1958 yılında planlamayla ilgili en önemli olaylarından birinde yer aldı. 1957 seçimlerinden hemen sonra Demokrat Parti hükümeti tıkanmıştı. Süleyman Demirel'le birlikte ekonomiyi planlamak için kurulan on kişilik ekibin içindeydi. Adnan Menderes devrildikten sonra Türkiye planlı ekonomiye girdi ve Devlet Planla-

ma Teşkilatı kuruldu. Bu arada Turgut Özal askerliğini yapmak üzere 1959 yılında Ankara Ordonat Okulu'nda yedek subay oldu. Devlet Su İşleri Genel Müdürü Süleyman Demirel de, "usta" asker Turgut Özal'ın yanında yedek subay öğrencisi olarak geldi ve Turgut Özal ona hem komutanlık hem de öğretmenlik yaptı. 1960 yılındaki askeri darbe sırasında Turgut Özal askerdeydi. 1961/62 yılları arasında askerlik hizmetini Milli Savun-

ma Bakanlığı Bilimsel Danışma Kurulu üyesi olarak yaptı. Askerliğini yaparken aynı zamanda OD-TÜ'de matematik öğretmenliği de yapmaktaydı. Askerliği bitince hemen ardından Elektrik İşleri Etüd İdaresi'ndeki görevine tekrar dönen Turgut Özal, Devlet Planlama Teşkilatı'nın kuruluş çalışmalarına da katılacaktı.

SİYASETE BAŞLANGIÇ

Askeri darbenin sonrasında Demokrat Parti kapatılınca yeni bir

sağ parti kurma çalışmaları başlamıştı. Süleyman Demirel, Hüsnü Doğan, Necmettin Erbakan, Sadettin Bilgiç ve Korkut Özal gibi isimlerle toplantılara katılıyordu ama konumu nedeniyle fazla faal duruma gelememişti. Sonuçta kurulan Adalet Partisi 1965 seçimlerinde birinci parti olarak çıktı; Süleyman Demirel başkanlığında yeni hükümet kuruldu. Başbakan olan Süleyman Demirel'in yanında önce danışmanı olarak görev alan Turgut Özal böylece siyaset hayatına da aktif olarak başlamış oldu. Bir süre Başbakanlık Teknik Uzmanlar Kurulu Üyesi olarak çalıştı ve 1967-1971 yılları arasında da Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı görevini yürüttü. Ekonomik Koordinasyon Kurulu, Para ve Kredi Kurulu, RCD Koordinasyon Kurulu ve AET Koordinasyon Kurulu başkanlıklarında bulundu.

ÖZALLAR YURDIŞINDA

Daha sonra da 1967 yılında DPT Müsteşarlığı'na getirildi. DPT'de sol siyaset içindeki planlamacılar ağırlıkta olmasına rağmen, ısrarla planlamada özel girişime ağırlık verilmesi gerektiğini savundu. Turgut Özal bu amaçla Teşvik Uygulama Dairesi'ni kurdu. 12 Mart 1971 askeri darbesinden bir süre sonra DPT'deki görevinden alındı ve Amerika'ya gitti. Görevinde alınmadan önce yeni gelen 12 Mart hükümeti (11'ler hükümeti) için ekibiyle birlikte kapsamlı bir ekonomi raporu hazırlamıştı. Kendisinden sonra bu ekip de tasfiye edildi. Amerika'da 1973 yılına ka-

dar kalan Turgut Özal burada Dünya Bankası Sanayi Dairesi'nde başta petrol olmak üzere sanayi ve maden konularında özel danışmanlık görevinde bulundu. Özellikle Afrika'yla ilişkilerle ilgilenmesinden dolayı bu dönemde sık sık Afrika seyahatine çıktı. Büyük kızları Zeynep ve Ahmet orada liseyi bitirdi. Ahmet Özal üniversite sınavını kazanınca ailenin yurda dönmesinden sonra da orada kaldı. Eşi Semra Özal'a göre aile en güzel yıllarını burada geçirmesine karşın hiçbir zaman burada kalmayı düşünmemişlerdi.

TEKRAR TÜRKİYE

Turgut Özal yurda dönünce özel sektörde bankacılık, demirçelik, otomotiv sanayii, tekstil, gıda, demir döküm alanlarında yönetici olarak çalıştı. Turgut Özal siyasete

atılmayı düşünüyordu ve bunun içinde maddi birikimi önemli görüyordu ve bunu sağlamak için bu dönemde birkaç fabrikada birden çalışmıştı.

1977 Genel Seçimlerinde Milli Selamet Partisi'nden İzmir milletvekili için aday oldu ve seçimi az bir farkla kaybetti. Daha sonra bu adaylığı hatalı bir seçim olarak değerlendirdi. Sonra MESS'de (Madeni Eşya Sanayii Sendikası) Sendika Başkanı olarak görev yaptı. Turgut Özal 1979 Nisanı'nda Aydınlar

Ocağı'ndaki seminerde duyurduğu "Kalkınmada Yeni Görüş'ün Esasları" adlı raporunu hazırlamıştı ve bunu ilk defa Türkiye Milli Kültür Vakfı'nın toplantısında dile getirmişti. Bu rapor daha sonradan Anavatan Partisi'nin temelini oluşturacaktır. 1979 Kasımı'nda Süleyman Demirel başkanlığında kurulan azınlık hükümetiyle tekrar devlet memurluğuna dönen Turgut Özal'a, Başbakanlık Müste-

şarı ve DPT Müsteşar Vekilliği görevi verildi. Kurulan ikinci MC hükümetinde Süleyman Demirel kendisini Merkez Bankası'nın başına getirmeyi istemişti ama koalisyon ortağı Necmettin Erbakan buna karşı çıkmıştı. 1979 yılında kalp spazmı geçirdi; dinlenmesi gerekiyordu, fakat birkaç gün sonra hastaneden çıktı ve Paris'e gitti. Burada Türkiye için kritik bir toplantı vardı. OECD binasında EDRC (Economic Development Review Committee) toplantısına katılan Tur-

gut Özal Türk iktisadi hayatı için önemli bir olayı gerçekleştiriyor ve borçları erteletiyordu. 1980 yılında ise Türk ekonomisinin liberalleşmesini hedefleyen 24 Ocak Kararları'nın hazırlanmasında aktif görev aldı. Bu programla Türk ekonomisi dış pazarlara açılıyordu. Yıllardır uygulanan karma ekonomi düzeninden serbest piyasa ekonomisine geçilmiş olundu. Kararların altında Süleyman Demirel hükümetinin imzası vardı.

12 EYLÜL DÖNEMİ

12 Eylül 1980'de Kenan Evren başkanlığında askeri darbe oldu. Darbeden sonra kurulan Bülend Ulusu Hükümeti'nde ekonomik işlerden sorumlu Başbakan Yardımcılığı görevine Turgut Özal getirildi. İç ve dış şartlar 12 Eylül hükümetine Turgut Özal'ı kabul ettirmişti. Ekonomiye hâkim olması ve bu programın hazırlayıcısı olması artıydı. Darbe hükümeti de bu ekonomik gidişatı sürdürmenin yolunu bu kararların uygulanmasında görmüştü. Fakat Turgut Özal ekonomide Süleyman Demirel döneminde olduğu kadar etkin olamadı. 22 ay kaldığı görevinden 14 Temmuz 1982 yılında Banker Kastelli olayının zorlamasıyla istifa etti ve hemen Side'ye hareket etti. Side'de yeni bir partinin ilk çalışmalarına başladı. Burada Kaya Erdem, Hüsnü Doğan, Mehmet Keçeciler, Adnan Kahveci ve Mehmet Taşar gibi isimlerle birlikte çalışmalar yapıldı ve 20 Mayıs 1983'te Anavatan Partisi kuruldu. Fakat 37 kişilik parti kurucularından 7'si askeri yönetimden veto yedi.

ANAVATAN'IN İKTİDAR YILLARI

Yapılan ilk serbest genel seçimlerde (6 Kasım 1983) 45,5 gibi bir oy oranıyla 212 milletvekili çıkararak toplam 400 kişiden oluşan parlamentoda çoğunluğu sağladı ve hükümet kurma görevini aldı. Seçimin Turgut Sunalp'in başkanlığındaki Milliyetçi Demokrasi Partisi ile Necdet Calp'ın kurduğu Halkçı Parti'nin arasında geçeceği

Topluma sesleniş ve meşhur kalem

sanılıyordu. Turgut Özal'ın başkanlığındaki Anavatan Partisi'nin aradan sıyrılarak ezici bir çoğunlukla seçimleri kazanması sürpriz oldu. Hükümeti kurma vazifesi Özal'a verildi; ve Özal'ın başkanlığındaki yeni hükümet 13 Aralık 1983'te onaylandı. Birinci Özal Hükümeti 24 Aralık'ta güvenoyu aldı. İdari ve mali alanda köklü değişikliklere imzasını attı. Bu dönemde fiziki altyapıda, dış ticarete ve turizmde çok büyük değişiklikler yaşanılıyordu. Uygulanan ekonomik program birçok sert tepkilere de hedef oluyordu; buna karşın hükümet bu tepkilere karşın yeni kararlar alıyordu. Anavatan, 1984 Martı'ndaki yerel seçimlerde de büyük bir çoğunluğu kazandı. 1985 yılı ANAP'ın kongre zamanıydı ve 13 Nisan'da yapılan bu ilk büyük kongrede Turgut Özal tekrar genel başkanlığa seçildi. Bu kong-

re çok sert geçmişti. Turgut Özal'ın yanında etkin olmak isteyen isimler çatışlıyordu. Milliyetçi kanatta Mustafa Taşar, muhafazakâr tarafta Mehmet Keçeciler ve liberal safda ise Mesut Yılmaz öne çıkan isimlerdi. Turgut Özal partisinde ise ilk ters düşmeyi Bedrettin Dalan ile 1986'da yaşayacaktı. 1986 yılı Ocak ayında baypas ameliyatı geçiren Turgut Özal Houston'da hastanede yatarken Yunanistan'la Türkiye arasında petrol arama ruhsatı yüzünden bir kriz ortaya

çıktı ve hasta yatağında bu konuyla ilgilendi. Devam eden süreçte, Turgut Özal'a siyasi yasakların kaldırılması gerektiği konusunda dayatılıyordu. Sorun, yasakları Meclis'in mi kaldırması gerektiği yoksa 12 Eylül dönemindeki referandumda bunları yasaklayan halkın onayına tekrar mı başvurulmasıydı. Turgut Özal yasaklar konusunu referanduma götürürse siyasi rakiplerini daha kolay alt edebileceğini düşünüyordu. Ama um-

duğu olmadı ve az bir oy farkıyla yasaklar kaldırıldı.

Bu referandumdan sonra ANAP'ın çöküşü de başlamıştı. 1983 yılında alınan yüzde 46'lık oy oranı 35'e düşmüştü. 1989 yılındaki yerel seçimlerde ise yüzde 21.75'e inmişti. Daha sonraları Özal'ın prensleri olarak anılacak gençler bu dönemde ortaya çıktı. Amerika'daki Türk öğrencilerle temasa geçildi. Amaç kamu yönetimine yeni kişiler kazandırarak Türkiye'nin dışarıya kaybetmediği insan sermayesini geri kazan-

maktı. Bu gençler tecrübeleri olmasına rağmen kamu kuruluşlarında önemli yerlere yerleştirildi. Ama bu uygulama başarısızlıkla sonuçlandı. Çoğu arkalarında bir sürü yolsuzluk dosyası bırakarak kısa sürede, yurtdışına geri döndü.

SİVİL DARBE VE İKİNCİ ÖZAL DÖNEMİ

1987 yılının yaz aylarında Turgut Özal Silahlı Kuvvetlerle önemli bir gerginlik yaşadı. Necdet Üruğ pa-

şanın normal olarak 30 Ağustos'a kadar genelkurmay başkanı olarak kalması gerekiyordu. Emekliliğinden sonra da hak sahibi kara kuvvetleri komutanı Necip Torumtay paşaydı. Ama askerler onun yerine Necdet Özturun paşayı istiyorlardı. Aslında bu paşanın da görev süresi doluyordu. Ancak 30 Ağustos'a kadar Necdet Üruğ istifa ederse yerine Özturun paşa göreve getirilebilirdi. İstifa gerçekleşti ama Turgut Özal bu atamayı onaylamayarak askerlerle karşı karşıya geldi. Sonuçta bu iki paşa da emekliye sevk edildi ve görev Torumtay paşaya verildi. Bu olay gazetelerde "Sivil Darbe" başlığıyla duyuruldu.

1987 yılında Turgut Özal erken seçim kararı aldı ve yapılan genel

Teknolojiye meraklı bir lider

seçimlerde de 292 milletvekili çıkararak TBMM'de çoğunluğu sağladı. İkinci Özal Hükümeti 21 Aralık 1987'de açıklandı ve bu hükümet Türkiye Cumhuriyeti'nin 47. Hükümeti oldu.

Türkiye'nin Balkanlar, Kafkaslar ve Ortadoğu üçgeninde stratejik bir konumda olduğunun bilincindeydi. Özellikle Türk cumhuriyetleri ve Karadeniz etrafındaki ülkelerle kurulacak bir işbirliği Türkiye'yi güçlü kılacaktı. Böylelikle ekonomik gücü artınca Türkiye Avrupa Birliği'ne daha kolay girebilirdi. Karadeniz Ekonomik İşbirliği toplantıları bu amaçla doğmuştu. Turgut Özal dış gezilere de önem veriyordu. Bu amaçla Asya ve Ortadoğu ülkelerine de defalarca gitmişti. Bu gezilere ilk başbakan olduğu andan itibaren yalnızca işadamlarını götürmüştü. ABD-İsrail-Türkiye üçgeni fikrini de ilk defa Turgut Özal ortaya atmıştı. 1988 yılında askeri dönemin koy-

duğu antidemokratik 141, 142 ve 163. yasaları değiştirildi. Ekonomi uygulamalarına bakıldığı zaman liberal olan Turgut Özal hukuk alanında bu özelliğini sürdürmüyordu. 141 ve 142. maddeler kaldırılmış ama yerlerine aynı görevi yerine getiren başka yasalar Terörle Mücadele Kanununa eklenmişti. Turgut Özal ideolojik olarak Reagan ve Thatcher'e çok yakındı. Bu iki isim 80'ler dünyasına hakim olmuştu ve baskın ekonomik görüşü oluşturuyordu. Turgut Özal bu bakımdan o zamanki genel vizyonu

Rahatlık en büyük özelliklerinden biriydi

ve trendleri yakalamıştı. Getirdiği uygulamalar da bu görüşlerin paralelindeki uygulamalardır. Doğal olarak bu yeni dünya görüşü yeni bir ahlak anlayışını da beraberinde getiriyordu. Özal bu yeni ahlak anlayışını topluma sundu. Endüstriyel ahlak tüm vefa duygularından, yasal tutarlılıklardan ve ideolojik inançlardan daha kuvvetliydi. Bu dönemin tek meşru hedefi zenginlikti.

18 Haziran 1988'de yapılan Anavatan Partisi 2. Olağan Kongresi sırasında Özal'a suikast girişiminde bulunuldu ve elinden yaralandı. Özal aynı gün tekrar oy birliğiyle genel başkanlığa seçildi. Saldırı sırasında yakalanan saldırgan başkalarıyla işbirliği yaptığını kabul etmemiş ve olayı tek başına üstlenmişti. Turgut Özal ise sonradan suikast girişiminin arkasında kimlerin olduğunu bildiğini ima etti.

1989 yılındaki yerel seçimlerde partinin düşüşü hızlanmıştı. Alı-

lydi. Bu tercihi de onun tekrar askerlerle karşı karşıya kalması demekti. Bu karar ANAP'ın güç kaybının daha da artarak sürmesiyle sonuçlanacaktı.

nan yüzde 21.75'lik oy oranı genel seçimler için umut verici değildi. Bu sırada Cumhurbaşkanı Kenan Evren'in görev süresi dolmak üzereydi. Turgut Özal iki dönemdir süren hükümet başkanlığından sonra muhalefete düşmeyi istemiyordu. Kendisini Cumhurbaşkanlığına seçtirip partisini de oradan idare etmeyi düşünüyordu. Fakat şimdiye kadarki tüm cumhurbaşkanları asker köken-

İLK SİVİL CUMHURBAŞKANI

31 Ekim 1989'de meclis tarafından Kenan Evren'den boşalan Cumhurbaşkanlığına seçildi ve Türkiye Cumhuriyeti'nin 8. Cumhurbaşkanı olarak 9 Kasım 1989'da göreve başladı. Partide ise kendisinden boşalan parti başkanlığı ve başbakanlık için Yıldırım Akbulut'u seçmişti.

2 Ağustos 1990 Türkiye ve dünya için zor günlerden birisiydi. Irak askeri birlikler 19. eyaletleri kabul ettikler Kuveyt'i işgal etmişlerdi. 16 Ocak 1991 gecesi de Körfez Savaşı başlamıştı. Türkiye'de bu savaş kenardan izleyemezdi ve Turgut Özal'ın baskısıyla hükümet müttefik güçlere havaalanlarını kullanma iznini verdi. Oysa 1974 Kıbrıs harekatinde Türkiye'ye maddi yardımda bulunan tek ülke

Saddam Hüseyin'in yönetimindeki Irak'tı. Türkiye'nin bu kararı almasında 1988 yılındaki Halepçe katliamından sonra kaçan Kuzey Iraklı Kürtlerin Türkiye'ye sığınmaları önemli bir rol oynamıştı. Turgut Özal ekonomik yükü çok fazla olan bu olayın tekrarlanmasını istemiyordu. Hatta bunun için Irak'a kuzeyden asker sokup tampon bir bölge oluşturmayı bile düşünmüştü.

Partinin 1991 yılındaki kongresinden sonra işte Turgut Özal'ın parti içindeki ağırlığı iyice azaldı. Yeni genel başkan Mesut Yılmaz'dı. Yeni başkan 1992 yılındaki parti kongresinde yerini daha da sağlamlaştırdı.

ANAP'ta artık etkili olamayacağını anlayan Turgut Özal yeni bir parti kurarak tekrar aktif siyasete dönmeyi planlıyordu. Partinin kuruluş hazırlıkları bitmişti. Türkiye'nin, bölgede etkin rol oynamasını isteyen Turgut Özal, Balkanlara ve hemen peşinden Orta Asya'ya yaptı-

Parti kongresinde
vurulduğu an

ğı uzun ve yorucu seyahatlerden döndüğünde rahatsızlandı ve 17 Nisan 1993'te vefat etti. İstanbul Aksaray'da Adnan Menderes'in de bulunduğu yere adına hazırlanan anıt mezara defnedildi.

Ö Z A L A İ L E S İ

Turgut Özal'ın kendisiyle beraber ailesi ve yakın çevresi de daima gündemde olmuştur. Kızı Zeynep'in özel yaşamı ve evlilikleri

Ölümünden sonra İstanbul'da yaptırılan anıt mezara defnedildi.

Turgut Özal

T.C. Başbakanı ve
Anavatan Partisi Genel Başkanı

ile basın yakından ilgilendi. Bu evliliklerinden birinde hediye aldıkları bir Jaguar marka araba olayı patlak vermişti. Bu olay yüzünden partisi olumsuz etkilendi. Oğlu Ahmet Özal da Amerika dönüşünde Cem Uzan ile ortak olarak TRT'nin hüküm sürdüğü dönemde ilk özel televizyonu kurdu. Bu olayda da babasının kendisini kolladığı şeklinde eleştiriler yapılırken Turgut Özal ise bunu bir gu-

rer kaynağı olarak gördü. Küçük oğlu Efe Özal da o dönemlerin modası olan hayali ihracatçılarla sık sık beraber görüldü. Kardeşi Korkut Özal'ın Suudi Sermayesi ile ilişkileri eleştirisi konusu oldu. Eşi Semra Hanım ise, aile çevresinde, Turgut Özal'ın yarısı olarak kabul edilmekteydi ve partinin İstanbul il başkanı olması Turgut Özal'ın muhalefetine rağmen Mesut Yılmaz'ı desteklemesi birçok eleştirilere konu olmuştu.